Metsäteollisuus

Lausunto

Ahti Fagerblom 9.10.2017 78/17/L/A

Eduskunta, ympäristövaliokunta
ymv@eduskunta.fi

Ympäristövaliokunta, asiantuntijakuuleminen 10.10.2017

Maankäyttö ja metsät - VNS 7/2017 vp Valtioneuvoston selonteko keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta vuoteen 2030

Pyydettynä lausuntona teemasta *”Maankäyttö ja metsät”* Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

”Maankäyttö ja metsät” on teemana hyvin laaja, johon liittyy runsaasti sekä EU-aloitteita että kansallista ohjausta, mutta myös julkista keskustelua. Tässä eräitä näkökulmia metsiä koskeviin kysymyksiin:

Suomen metsävarat ovat olleet vuosikymmeniä voimakkaassa kasvussa. Metsämme ovat pitkään viilentäneet ilmastoa eräänlaisena ilmaispalveluna maailmalle. Arvioiden mukaan metsävaramme kasvavat myös tulevina vuosikymmeninä ja siten ne viilentävät ilmastoa jatkossakin. On toivottavaa, että Suomen valtavat ja yhä vuosittain kasvavat metsävarat eivät aiheuta Suomelle mainehaittaa, päästösanktioita tai muita ongelmia.

Metsäteollisuus jalostaa puusta monenlaisia tuotteita. Jalostuksen ohessa käytettäväksi jää erilaisia sivuvirtoja (esimerkiksi puun kuorta, sahanpurua, haketta ja ligniiniä). Niistä kehitetään uusia innovaatioita ja jalostetaan mahdollisuuksien mukaan perinteisiä tuotteita kuten kuitulevyä ja sellua. Osa sivuvirroista ei kelpaa jalostukseen, minkä vuoksi niistä tuotetaan esimerkiksi sähköä ja lämpöä, jotta ei tarvitsisi käyttää fossiilisia tuontipolttoaineita.

Metsien käyttöä ja hiilinieluja koskevassa keskustelussa on peräänkuulutettu sitä, että puusta pitäisi tehdä arvokkaita tuotteita. Metsäteollisuuden yritykset valmistavat ainoastaan sellaisia tuotteita, joita asiakkaat haluavat ja siten sellaisia tuotteita, jotka käyvät kaupaksi. Tässä on viime vuosina onnistuttu hyvin, sillä tuotanto on ollut kasvussa.

Metsäteollisuuden tehtaat pyrkivät kallista raaka-ainetta jalostaessaan resurssitehokkuuteen ja valmistamaan mahdollisimman arvokkaita tuotteita, jotta tehtaat menestyisivät kovassa kilpailussa. Tulevaisuuden arvokkaampia tuotteita valmistetaan vasta tulevaisuudessa ja silloinkin tuotteiden on vastattava asiakkaiden tarpeisiin. Tiedossamme ei ole, että

Metsäteollisuus

Lausunto

Ahti Fagerblom 9.10.2017 78/17/L/A

Suomessa jalostettavat tuotteet olisivat huonompia kuin muualla maailmassa jalostettavat tuotteet.

Metsäteollisuudelle on esitetty vaatimuksena, että alan pitäisi valmistaa nimenomaan pitkäaikaisia puutuotteita. Metsäteollisuus valmistaa pitkäikäisiä tuotteita niistä puun osista, joista sellaisia on mahdollista tehdä. Paksuista puun osista valmistetaan tuotteita rakentamiseen ja huonekaluteollisuuteen. Mikäli esimerkiksi puurakentaminen maailmalla yleistyy, niin suomalainen metsäteollisuus vastaa parhaansa mukaan lisääntyvään kysyntään.

Myös lyhytikäisille tuotteita on tarve ja kysyntä, joten metsäteollisuus valmistaa myös sellaisia, mutta käyttää niiden raaka-aineena ohuita puun osia, jotka eivät sovellu pitkäikäisten puutuotteiden valmistukseen. Esimerkiksi kartonkipakkaukset ovat puutuotteisiin verrattuna lyhytikäisiä, vaikka ne voidaankin kierrättää moneen kertaan. Kartonkipakkauksia voidaan kuitenkin pitää hyvin mielekkäinä. Ne korvaavat muovia, mahtuvat pieneen tilaan ja ovat keveitä, mikä vähentää kuljetustarvetta ja päästöjä.

Ohuesta puusta ei edes suomalainen metsäteollisuus osaa tehdä paksua puutuotetta (esimerkiksi kantavaa rakennetta taloihin). Hyvä uutinen on, että korjaamalla ohuita puita harvennushakkuissa, metsään jäävät ohuet puut voivat kasvaa nopeasti paksuiksi. Siten saadaan rakentamiseen kaivattuja paksuja puita.

Toisinaan odotukset puusta jalostetuille tuotteille voivat olla ristiriitaisia. Maailman merien muoviroskaongelmien myötä on kiitelty esimerkiksi puusta valmistettuja biohajoavia tuotteita. Nämä biohajoavat tuotteet eivät luonnollisesti voi olla samaan aikaan pitkäikäisiä. Myös hygieniatuotteet ovat lyhytikäisiä, mutta kuluttajien suosiossa.

Julkisessa keskustelussa on pohdittu erityisen paljon mitä Suomessa tapahtuu eri puunkäytön skenaarioissa. Suomi ei kuitenkaan ole muusta maailmasta irrallaan. On tärkeä pohtia millaisia seurauksia olisi, mikäli puunjalostus tapahtuisi jossakin toisaalla.

Jos Suomessa ei valmisteta tuotteita maailmanmarkkinoille, niin tuotteet tehdään jossain muualla. Jos Suomessa markkinoiden tarvitsemia puita ei korjata omista metsistämme, niin joku muu korjaa ne jossain muualla. Jos ulkoistamme puunjalostusta ja sen myötä motivaatiota metsien kasvun parantamiseen, niin kansantaloudelliset hyödyt sekä toisaalta vastuu luonnon monimuotoisuudesta ja ilmastokysymyksistä jäävät jonkun muun kontolle.

Ymmärtääksemme Suomella on hyvät edellytykset saada päästöt ja nielut tasapainoon ennen vuotta 2050 ja siten olla etujoukoissa Pariisin sitoumusten toteuttamisessa. Tämä toki edellyttää motivaatiota panostaa

metsien hyvään kasvuun ja terveyteen, jotta metsät voivat sopeutua ilmastonmuutokseen.

Metsien käytön ilmastovaikutuksesta on käyty runsaasti tieteellistä keskustelua, jossa metsätaloutta tarkastellaan useista eri näkökulmista ja eri aikajänteillä. Tiedekeskustelussa on tullut esille hyvin monenlaisia näkemyksiä, joista toiset puoltavat aktiivista metsätaloutta ja toiset eivät. On tärkeää huomata, että viime aikoina on julkaistu monenlaisia selvityksiä ja adresseja, joista melko vähälle huomiolle ovat jääneet esimerkiksi nämä:

- Kansainvälisen energiajärjestö **IEA**:n yli 125 kansainvälistä tutkijaa antoivat julkilausuman, jossa passiivisen metsätalouden väitettyjä ilmastohyötyjä pidetään yliarvioituina ja lyhyen aikavälin vaikutuksiin keskittymistä pidetään harhaanjohtavana, linkki
- **Marc Palahín (European Forest Institute)** äskettäinen ulostulo metsien tarjoamista ilmastomahdollisuuksista, linkki
- **Norwegian University of Life Sciences, LUKE ja TAPIO**: Tuore selvitys LULUCF-politiikan taloudellisista vaikutuksista ”Economic impacts of potential EU forest carbon sink policies on the forest-based sectors”, linkki

On joka tapauksessa erittäin arvokasta, että Suomella on ainutlaatuisen tarkat metsäinventointitiedot hyvin pitkältä ajalta, minkä ansiosta tunnemme hyvin metsävarojen aiemman kehityksen ja voimme arvioida myös tulevaa.

Metsäteollisuus ry

Ahti Fagerblom
Energia- ja ilmastopäällikkö

Liitteet